

ĐẠO PHẬT LÀ GÌ?

Nhiều người thường cho rằng đạo Phật là một tôn giáo. Tôn giáo được định nghĩa là sự phục vụ và sùng bái Thượng Đế hay diễn tả những hình thức tôn thờ phục tùng mệnh lệnh thần thánh trong việc theo đuổi một lối sống. Nhưng nếu theo nghĩa này thì đạo Phật không được kể như một tôn giáo, mà đạo Phật là đạo Phật, hay nói cách khác là con đường sáng suốt đưa chúng sanh đến nơi giác ngộ, giải thoát mọi sự khổ đau của cuộc đời. Bởi vì Đức Phật không chủ trương có một vị Thượng Đế, hay đấng tạo hóa toàn năng, cho những mệnh lệnh bắt buộc con người phải tuyệt đối tuân theo. Chính Đức Phật đã dạy: "Ta là Phật đã thành và tất cả chúng sanh là Phật sẽ thành". Vì vậy, Đức Phật không cho mình là vị Thượng Đế. Ngài đã thừa nhận là một con người được sanh ra cách đây hơn hai ngàn rưỡi năm, vào thời xưa ở xứ Ấn Độ. Ngài là một vị hoàng tử đã sớm từ bỏ cung điện, để dấn thân vào con đường khổ hạnh, vui thân vào núi rừng, tuyết lãnh, suốt mười một năm trường ròng rã để tìm con đường cứu khổ cho nhơn loại và đã hoàn thành sự giác ngộ dưới cội Bồ Đề. Sau khi thành xong đạo cả, Ngài đi khắp xứ Ấn Độ, suốt 49 năm thuyết pháp, độ đủ tất cả hạng người, không phân biệt giàu, nghèo, sang, hèn, từ vua chúa đến kẻ ăn xin bần hàn. Ngài thuyết giảng hết tất cả những khám phá của Ngài về chơn lý vũ trụ và ý nghĩa thực tế của đời sống con người. Do đó, Đức Phật là một ví dụ điển hình cho những gì mà con người có thể đạt thành, khác xa với Thượng Đế. Hình ảnh Đức Phật mà chúng ta thấy trong các chùa, được xem như là một kỷ niệm hay là một sự tưởng nhớ đến sự giác ngộ mà con người có thể đạt thành giống như Đức Phật. Cho nên, trước tiên nó có ý nghĩa tôn kính hơn là sự thờ cúng, mặc dù sự thờ cúng không cấm đoán.

Trong kinh Kim Cang Đức Phật đã làm sáng tỏ ý nghĩa đó như sau: "Nếu kẻ nào dùng sắc tướng mà thấy ta, dùng âm thanh mà cầu ta, thì người ấy tu theo đạo tà và không bao giờ thấy được Như Lai".

Đức Phật đã khám phá được gì trong khi Ngài đã hoàn thành sự giác ngộ? Để trả lời câu hỏi này, chúng ta thử lấy một ví dụ như sau: một hôm con ếch mẹ nhảy ra khỏi ao nước, dạo đi một vòng rồi trở lại bờ ao, nó muốn kể lại cho các ếch con ở dưới ao nghe những gì mà nó thấy biết, nhưng nó không thể nào làm cho các con ếch con ở dưới nước hiểu được ánh nắng ấm áp và cơn gió mát nhẹ đáng yêu mà nó đang có. Nhưng ếch con sẽ bất chợt nhận ra được những gì mẹ chúng muốn nói, khi chúng biết dùng đôi chân dài nhảy ra khỏi nước, lên tận trên bờ ao và lúc ấy chính chúng mới cảm thấy được ánh nắng và làn gió nhẹ kia. Đức Phật đã tìm thấy rằng ngôn ngữ loài người không đủ để diễn tả trạng thái giác ngộ, mọi người phải tìm sự giác ngộ bằng chính những kinh nghiệm riêng của mình. Tuy nhiên, điều đó không có nghĩa là Đức Phật không nói gì hết, sự thật những lời dạy của Ngài rất phong phú, bao la mà không ai có thể tóm tắt hay cô đọng lại trong một cuốn sách được.

Đức Phật đã dạy chúng ta hai điều khám phá cơ bản. Sự khám phá thứ nhất là thế giới loài người đang sống chỉ toàn là một phần rất nhỏ của toàn thể vũ trụ và nó đã hoàn thành từ lâu, do sự lầm lẫn mà con người tiếp nhận những kiến thức lệch lạc và rất thiếu sót. Khám phá thứ hai là con người có khả năng khám phá đầy đủ và chính xác về vũ trụ, do đó con người có thể giải thoát chính mình và tất cả những nỗi khổ đau, kể cả sự chết chóc mà kết quả không sai lạc. Trước khi đi vào vấn đề triết lý cao siêu này, chúng ta thử đặt câu hỏi: có những thứ gì ở trong khoảng không gian trước mắt chúng ta không? Nếu chúng ta là những người đã sống cách đây hàng trăm thế kỷ về trước, chúng ta đều trả lời là không, không có gì, nó chỉ trống rỗng. Tuy nhiên, ngày nay chúng ta lại trả lời mỗi người một cách khác nhau: Có người bảo có không khí, hơi nước, khí oxy, khí hydrô, nitơ, dạng hơi nước,